

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณา อันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์¹

ร้อยตำรวจเอกวัฒนา ชูรัตน์²

การศึกษาเรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นมา แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ ศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ของประเทศไทยและต่างประเทศ ศึกษาวิเคราะห์ ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ เพื่อให้ได้ข้อสรุปและข้อเสนอแนะในการแก้ไขกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ของไทยที่เหมาะสมและสามารถนำมาบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า การป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ มีข้อสรุปดังนี้

ปัญหาประการแรก ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานในการสั่งให้ระงับการเผยแพร่โฆษณา รับสมัครงานอันเป็นเท็จ

จากการศึกษาพบว่า ถึงแม้เจตนารมณ์ของการตราพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ขึ้นบังคับใช้เพื่อเป็นกฎหมายในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี และการโฆษณาอันเป็นเท็จหรืองานปลอมในแพลตฟอร์มออนไลน์ต่าง ๆ นั้นจะเป็นการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีรูปแบบหนึ่ง แต่พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 กลับมิได้มีบทบัญญัติใดที่กล่าวถึงมาตรการที่จะนำมาใช้เพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีดังกล่าว ดังนั้น ถึงแม้จะมีผู้ให้บริการสื่อสังคมออนไลน์จำนวนมากได้รับข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณาประกาศรับสมัครงานอันเป็นเท็จและถูก

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาคือผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัจจวัฒน์ เรืองกาญจน์กุล และคณะกรรมการสอบคือ รองศาสตราจารย์ ดร.ปวีศร เลิศธรรมเทวี และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปรีดา โชติมานนท์

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (สงขลา) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

หลอกลวงไปทำงานเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์อย่างไม่เต็มใจจำนวนมาก³ ซึ่งเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจและเป็นอาชญากรรมข้ามชาติ แต่หากมิได้มีการกำหนดให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานในการสั่งให้ผู้ให้บริการระงับบริการแพร่หลายของโฆษณานั้น ก็จะส่งผลทำให้มีบุคคลที่หลงเชื่อและถูกหลอกลวงไปทำงานเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์ได้อย่างต่อเนื่อง ทำให้การปราบปรามการกระทำความผิดของแก๊งคอลเซ็นเตอร์ไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ

ดังนั้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายมีความชัดเจน และไม่ใช้กฎหมายหลายฉบับมาบังคับใช้จนเกิดความสับสน ควรมีการบัญญัติให้การโฆษณาจัดหางานอันเป็นเท็จ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลอกลวงบุคคลให้ไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมทางออนไลน์ หรือเพื่อให้ได้ไปซึ่งข้อมูลส่วนบุคคลหรือทรัพย์สินต่าง ๆ เป็นความผิดตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 และกำหนดให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจในการยื่นคำร้องต่อศาล เพื่อให้มีคำสั่งให้ผู้ให้บริการแพลตฟอร์มต่าง ๆ ลบหรือจำกัดการเข้าถึงซึ่งการโฆษณาจัดหางานอันเป็นเท็จ อันเป็นการคุ้มครองประชาชนจากการก่ออาชญากรรมทางออนไลน์ของกลุ่มมิจฉาชีพดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับหลักนิติธรรม⁴ ซึ่งมีหลักการสำคัญคือ บรรดาการกระทำทั้งหลายทั้งปวงของรัฐบาลและฝ่ายปกครองจะต้องอยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย จะต้องไม่กระทำการก้าวล่วงสิทธิและเสรีภาพของราษฎรตามอำเภอใจ นั้นหมายความว่า หากไม่มีกฎหมายบัญญัติให้อำนาจแก่เจ้าพนักงานเอาไว้ เจ้าพนักงานย่อมไม่มีอำนาจที่จะกระทำการใด ๆ อันเป็นการละเมิดสิทธิของประชาชน แม้ว่าประชาชนดังกล่าวจะหมายถึงมิจฉาชีพที่กระทำการหลอกลวงผู้อื่นโดยการเผยแพร่การโฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จในสื่อสังคมออนไลน์หรือในแพลตฟอร์มต่าง ๆ

ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ให้บริการหรือสื่อสังคมออนไลน์กรณีพบเห็นการโฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จ

จากการศึกษาพบว่า พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ไม่มีบทบัญญัติใดกำหนดให้ผู้ให้บริการโทรคมนาคมพบเห็นการโฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จหรือมีแนวโน้มว่าเป็นการหลอกลวงในแพลตฟอร์มสื่อสังคมออนไลน์ที่ตนเป็นผู้ให้บริการ มีหน้าที่ระงับการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลเกี่ยวกับการโฆษณาประกาศรับสมัครงานอันเป็นเท็จนั้นแต่ประการใด ถึงแม้ว่าในปัจจุบัน แพลตฟอร์มออนไลน์ในประเทศไทยมีนโยบายและมาตรการในการจัดการกับโฆษณาจัดหางานอันเป็นเท็จ เพื่อป้องกันการฉ้อโกงและการแสวงหาประโยชน์จากผู้ให้บริการ แต่นโยบายเหล่านี้มักถูกกำหนดเพื่อรักษาความน่าเชื่อถือและความปลอดภัยของผู้ใช้งาน เช่น Facebook พบว่ามีการตรวจสอบ

³ หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ, หลอกทำคอลเซ็นเตอร์ ซ้อมน่วมทำยอดไม่ตามเป้า งานสบายไม่มีจริง, [Online], available URL: <https://www.thairath.co.th/scoop/interview/2657551>, 2567(มีนาคม, 20).

⁴ ณรงค์ เหล่าธำระเชาวน์, หลักนิติธรรม, (รายงานส่วนบุคคล วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ, สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2556). หน้า 3.

โฆษณาทั้งหมดก่อนเผยแพร่และมีระบบรายงานโฆษณาที่ไม่เหมาะสมหรือเป็นเท็จ Google ใช้นโยบายห้ามการโฆษณาที่อาจหลอกลวงผู้ใช้เกี่ยวกับตำแหน่งงานและมีระบบรายงานปัญหา JobStreet และ JobsDB มีนโยบายที่เข้มงวดในการตรวจสอบและอนุมัติโฆษณาตำแหน่งงานก่อนการเผยแพร่ เพื่อป้องกันการฉ้อโกงและการให้ข้อมูลที่เป็นเท็จ เป็นต้น⁵

อย่างไรก็ตาม นโยบายของแพลตฟอร์มดังกล่าวมิได้เป็นกฎหมาย จึงสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ทำให้การปฏิบัติของผู้ให้บริการเกี่ยวกับการโฆษณาจัดหางานในแพลตฟอร์มไม่สม่ำเสมอ อาจส่งผลทำให้การคุ้มครองบุคคลจากการโฆษณาจัดหางานผ่านทางออนไลน์ไม่มีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า ควรมีการบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของผู้ให้บริการแพลตฟอร์มออนไลน์ในการลบโฆษณาจัดหางานดังกล่าว โดยให้นำบทบัญญัติของกฎหมายสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมาใช้เป็นแนวทาง และสอดคล้องกับทฤษฎีการควบคุมอาชญากรรมที่ต้องการดำเนินการป้องกันอาชญากรรมอย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็ว⁶ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการดังกล่าวต้องเป็นไปตามทฤษฎีความชอบด้วยกระบวนการทางกฎหมายด้วย⁷ จึงต้องมีการกำหนดบทกฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของแพลตฟอร์มออนไลน์ในการตรวจสอบโฆษณาอันเป็นเท็จต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดความผิดผู้โฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จและอัตราโทษ

การบังคับให้บุคคลทำงานเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์โดยไม่สมัครใจ ถือเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 มาตรา 6/1 ฐานบังคับใช้แรงงานหรือบริการ⁸ แต่การโฆษณาประกาศรับสมัครงานอันเป็นเท็จในสื่อสังคมออนไลน์เพื่อสรรหาคูหาไปเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์นั้น กลับไม่มีบทบัญญัติใดบัญญัติให้เป็นความผิดไว้โดยตรง รวมถึงไม่เป็นความผิดตามกฎหมายอื่นใด อาทิ ไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 เนื่องจากพระราชบัญญัติคุ้มครองแรงงาน พ.ศ. 2541 นั้น คุ้มครองเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ดังนั้น การถูกหลอกให้ไปใช้แรงงานเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์ โดยไม่ได้ตกลงว่าจ้างกันอย่างเป็นทางการนั้น ย่อมไม่มีสถานะเป็นนายจ้างกับลูกจ้าง นอกจากนี้ ยังไม่เป็นความผิดตามกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพราะสัญญาจะมีผลผูกพันต่อเมื่อคำเสนอและคำสนองถูกต้องตรงกัน การประกาศรับสมัครงานของบริษัทเป็นคำเชิญเชิญให้ผู้สมัครงานส่งใบสมัครเข้ามาเพื่อรับการสัมภาษณ์กับบริษัทเท่านั้น ยังไม่ถือว่าเป็นคำเสนอที่พนักงานจะสามารถสนองรับและเกิดเป็นสัญญาได้ทันที เมื่อสัญญายังไม่เกิดจึงไม่ถือว่ามีผิดสัญญา และ

⁵ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, คู่มือดูแลโฆษณาบนแพลตฟอร์มดิจิทัล คู่มือโฆษณาฉ้อโกง-ผิดกฎหมาย, [Online], available URL: <https://www.etda.or.th/th/pr-news/ETDA-DPS-fakeAd.aspx>. 2567 (เมษายน, 15).

⁶ ศศิวิมล เสมอใจ, การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการออกหมายจับโดยศาล, (วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552). หน้า 7.

⁷ ปกป้อง ศรีสนิท, สิทธิของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ : หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์, [Online], available URL: <https://www.the101.world/presumption-of-innocence/>. 2567 (เมษายน, 15).

⁸ พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551, มาตรา 6/1.

ไม่เป็นความผิดตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค พ.ศ. 2522 ว่าด้วยการโฆษณาเพราะไม่ได้เป็นการโฆษณาจำหน่ายสินค้าหรือบริการ แต่เป็นรับสมัครงานซึ่งประกาศและกำหนดอัตราเงินเดือนโดยประมาณเอาไว้⁹ จึงเห็นได้ว่า ไม่มีกฎหมายใดที่จะป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับการโฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จอันเป็นต้นตอของปัญหา ที่ก่อให้เกิดการหลอกลวงบุคคลไปเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์ และถึงแม้จะไม่ได้ตกเป็นเหยื่อของการหลอกลวงให้ไปเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์ แต่ผู้สมัครงานบางคนก็ได้รับความเสียหายจากการถูกขโมยข้อมูลส่วนบุคคลที่ส่งให้แก่กลุ่มมิจฉาชีพ ด้วยคิดว่าเป็นการสมัครงานโดยสุจริต เป็นต้น¹⁰

ขณะเดียวกันการโฆษณาประกาศรับสมัครงานอันเป็นเท็จที่ได้รับการเผยแพร่ในสื่อสังคมออนไลน์นั้นถือเป็นรูปแบบของอาชญากรรมทางออนไลน์อย่างหนึ่ง ซึ่งแม้มีการตราพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 โดยมีวัตถุประสงค์ในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมที่อาศัยเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นช่องทางในการกระทำความผิด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาการหลอกลวงของแก๊งคอลเซ็นเตอร์โดยเฉพาะ แต่กฎหมายฉบับนี้ก็มิได้มีการบัญญัติเกี่ยวกับการโฆษณาประกาศรับสมัครงานอันเป็นเท็จเพื่อสรรหาบุคคลไปทำงานเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์แต่ประการใด

การมิได้มีบทบัญญัติให้การโฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จเป็นความผิดตามพระราชกำหนดนี้ส่งผลทำให้การแก้ไขปัญหาแก๊งคอลเซ็นเตอร์ยังไม่ครอบคลุมทุกด้าน และทำให้ไม่มีมาตรการทางกฎหมายที่จะดำเนินการกับโฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จที่เผยแพร่อยู่ในสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ จึงมีบุคคลถูกหลอกไปทำงานเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์อยู่อย่างต่อเนื่อง ทำให้การปราบปรามแก๊งคอลเซ็นเตอร์ไม่มีประสิทธิภาพ และจากการศึกษาพบว่าประเทศไทยเคยมีตัวอย่างคำพิพากษาของศาลในปี พ.ศ. 2561 ที่มีคำพิพากษาเกี่ยวกับการประกาศรับสมัครงานผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อหลอกลวงเอาเงินจากผู้ที่สนใจสมัครงาน ซึ่งพบว่าคดีนี้ ศาลลงโทษผู้กระทำความผิดในความผิดฐานฉ้อโกงตามมาตรา 341 แห่งประมวลกฎหมายอาญา ประกอบมาตรา 14(1) แห่งพระราชบัญญัติว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550¹¹

จากคำพิพากษาข้างต้น ประเทศไทยได้นำบทบัญญัติความผิดฐานฉ้อโกงมาใช้ร่วมกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ มาตรา 14(1) ในการกระทำความผิดในลักษณะการหลอกลวงการรับสมัคร

⁹ กระทรวงแรงงาน, ในกาสมัครงานให้เงินเดือนมากกว่าตอนสัมภาษณ์งาน แบบนี้ผิดกฎหมายหรือไม่ และสามารถฟ้องร้องได้หรือไม่, [Online], available URL: <https://legalclinic.co.th/2021/05/07/ในประกาศรับสมัครงานให้/2567> (พฤษภาคม, 17).

¹⁰ กรุงเทพธุรกิจ, ระวังมิจฉาชีพโผล่บนเว็บหางาน หลอกเอาข้อมูลส่วนตัว ไม่ได้งานแถมเสียเวลา, [Online], available URL: <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1141661>, 2567 (พฤษภาคม, 17).

¹¹ ไทยรัฐออนไลน์, ระวังมิจฉาชีพชวนทำงานออนไลน์ สูดท้ายหลอกเอาเงิน, [Online], available URL: <https://www.thairath.co.th/news/local/2259351>, 2567 (พฤษภาคม, 17).

งานอันเป็นเท็จ ซึ่งเมื่อประเทศไทยมีการประกาศใช้พระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ซึ่งตราขึ้นเพื่อบังคับใช้ป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยีโดยตรงก็สมควรบัญญัติความผิดไว้ในกฎหมายฉบับนี้ เพื่อหลีกเลี่ยงการบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ อีกประการหนึ่ง เห็นว่า การนำความผิดฐานฉ้อโกงมาใช้ในการรับสมัครงานอันเป็นเท็จนั้น อาจไม่สามารถบังคับใช้กับการกระทำความผิดได้ในทุกกรณีที่เกิดขึ้น ดังเช่น กรณีการหลอกลวงโดยมิได้มีเจตนาเพื่อให้ได้ไปซึ่งทรัพย์สินจากผู้ถูกหลอกลวง แต่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกหลอกลวงไปเป็นส่วนหนึ่งของการก่ออาชญากรรม ได้แก่ การหลอกลวงให้ผู้ถูกหลอกลวงไปทำงานเป็นแก๊งคอลเซ็นเตอร์ในประเทศเพื่อนบ้าน¹² ซึ่งอาจทำให้การกระทำความผิดฐานนี้ขาดองค์ประกอบของการกระทำความผิดที่สำคัญ และอาจไม่สามารถนำมาตรา 341 แห่งประมวลกฎหมายอาญามาบังคับใช้กับผู้กระทำความผิดได้ เป็นต้น

ผู้ศึกษาจึงเห็นว่า หากจะมีการบัญญัติให้การกระทำในลักษณะโฆษณาจัดหางานอันเป็นเท็จหรือปลอม เป็นความผิดตามพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 ควรมีการบัญญัติความผิดดังกล่าวโดยนำกฎหมายของสหรัฐอเมริกา และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีมาใช้เป็นแนวทาง รวมถึงสอดคล้องกับแนวคิดการกำหนดโทษทางอาญา โดยต้องคำนึงถึงหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญาหลายประการ¹³ เช่น ต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาค มีมาตรการอื่นสามารถนำมาบังคับใช้แทนโทษอาญาหรือไม่ การกระทำนั้นเป็นการกระทำที่ส่งผลเสียหรือมีผลกระทบต่อสาธารณะอย่างร้ายแรงหรือไม่ การพิจารณาถึงสภาพบังคับของกฎหมาย และต้องระวางโทษทางอาญาต้องได้สัดส่วนกับการกระทำความผิด เป็นต้น¹⁴

จากการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการโฆษณาอันเป็นเท็จ เพื่อสรรหาคลไปมีส่วนร่วมในการก่ออาชญากรรมออนไลน์ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจของเจ้าพนักงานในการสั่งให้ระงับการเผยแพร่โฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จ ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการตรา มาตรา 11/1 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 โดยใช้ถ้อยคำดังต่อไปนี้

“มาตรา 11/1 ในกรณีที่มีการทำให้แพร่หลายซึ่งข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือมีความสงสัยตามสมควรว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้พนักงานเจ้าหน้าที่โดยความเห็นชอบจากรัฐมนตรี ยื่นคำร้องพร้อมแสดง

¹² สำนักข่าวไทย, ผู้ว่าฯ ตราด รับ 6 คนไทย ถูกหลอกไปทำงานแก๊งคอลเซ็นเตอร์ กลับภูมิลำเนา, [Online], available URL: <https://tna.mcot.net/region-1221912.2567> (มีนาคม, 20).

¹³ ปราโมทย์ เสริมศิลปธรรม, หลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญา, กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2564, หน้า 12.

¹⁴ เพลินตา ดันรังสรรค์, “หลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย,” *จุลนิติ* 15, (1) 2561, : 75.

พยานหลักฐานต่อศาลที่มีเขตอำนาจขอให้มีการสั่งระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้น ออกจากระบบคอมพิวเตอร์ได้

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งให้ระงับหรือทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ตามวรรคหนึ่ง พนักงานเจ้าหน้าที่จะทำการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นเอง หรือจะสั่งให้ผู้ให้บริการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์นั้นก็ได้ ทั้งนี้ ให้รัฐมนตรีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์ ระยะเวลาและวิธีการปฏิบัติสำหรับการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ของพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ให้บริการให้ไปในแนวทางเดียวกัน โดยคำนึงถึงพัฒนาการทางเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป เว้นแต่ศาลจะมีคำสั่งเป็นอย่างอื่น”

ปัญหาเกี่ยวกับหน้าที่ของผู้ให้บริการหรือสื่อสังคมออนไลน์กรณีพบเห็นการโฆษณารับสมัครงาน อันเป็นเท็จ ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการตรา มาตรา 11/2 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 โดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้

“มาตรา 11/2 เมื่อได้รับคำสั่งจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี หรือมีความสงสัยตามสมควรว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี ให้ผู้บริการดำเนินการตามคำสั่งภายใน 7 วันนับจากวันที่ได้รับคำสั่งนั้น

ผู้ให้บริการมีหน้าที่ในการกำหนดนโยบายใดๆ เพื่อเป็นการคุ้มครองผู้ให้บริการ จากข้อมูลคอมพิวเตอร์ที่เป็นความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยีหรือมีเหตุความสงสัยตามสมควรว่ามีความเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดเกี่ยวกับอาชญากรรมทางเทคโนโลยี โดยรวมถึงการระงับการทำให้แพร่หลายหรือลบข้อมูลคอมพิวเตอร์ดังกล่าว”

ปัญหาเกี่ยวกับการกำหนดความผิดผู้โฆษณารับสมัครงานอันเป็นเท็จและอัตราโทษ ผู้ศึกษาขอเสนอให้มีการตรา มาตรา 11/3 แห่งพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 โดยใช้ถ้อยคำต่อไปนี้

“มาตรา 11/3 ผู้ใดโฆษณาการจ้างงานโดยแสดงข้อความอันเป็นเท็จ หรือปกปิดความจริงที่ควรบอกโดยมีเจตนาเพื่อหลอกลวงทำให้เกิดความเสียหายต่อเสรีภาพ หรือ ทรัพย์สิน ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

หากการกระทำความผิดดังกล่าวกระทำโดยกลุ่มบุคคลที่มีการวางแผนอย่างเป็นระบบ หรือโดยผู้ที่เคยมีประวัติการฉ้อโกงหรือโฆษณาการจ้างงานอันเป็นเท็จ ต้องระวางโทษจำคุกหนึ่งถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นถึงสองแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ”

การตราบทบัญญัติข้างต้นขึ้นบังคับใช้ มีวัตถุประสงค์สองประการ โดยประการแรกคือ เพื่อให้ระบบกฎหมายไทย มีบทบัญญัติที่เกี่ยวข้องกับการฉ้อโกงการรับสมัครงานขึ้นบังคับใช้ โดยกำหนดอัตราโทษเท่ากับความผิดฐานฉ้อโกงตามประมวลกฎหมายอาญา และประการที่สองคือ เพื่อให้การฉ้อโกงการรับ

สมัครงานเป็นความผิดหนึ่งของการก่ออาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่บัญญัติไว้ในพระราชกำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 โดยนำบทบัญญัติมาตรา 341 แห่งประมวลกฎหมายอาญาและกฎหมายของต่างประเทศมาใช้เป็นแนวทางในการบัญญัติกฎหมายดังกล่าว

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

กระทรวงแรงงาน. ในกาสมัครงานให้เงินเดือนมากกว่าตอนสัมภาษณ์งาน แบบนี้ผิดกฎหมายหรือไม่

และสามารถฟ้องร้องได้หรือไม่. [Online], available URL: <https://legalclinic.co.th/2021/05/07/ในประกาศรับสมัครงานให้/2567> (พฤษภาคม, 17).

กรุงเทพธุรกิจ. ระวังมิจอาชีพโผล่บนเว็บหางาน หลอกเอาข้อมูลส่วนตัว ไม่ได้งานแถมเสียเวลา. [Online],

available URL: <https://www.bangkokbiznews.com/lifestyle/1141661>. 2567 (พฤษภาคม, 17).

เกียรติจักร วัจนะสวัสดิ์. กฎหมายอาญา ภาค 1 บทบัญญัติทั่วไป. พิมพ์ครั้งที่ 11 แก้ไขเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์เพื่อนบัณฑิตย์, 2562.

ณรงค์ เหล่าธีระชาวนันท์. หลักนิติธรรม. รายงานส่วนบุคคล วิทยาลัยรัฐธรรมนุญ. สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ, 2556.

ไทยรัฐออนไลน์. ระวังมิจอาชีพชวนทำงานออนไลน์ สุดท้ายหลอกเอาเงิน. [Online], available URL:

<https://www.thairath.co.th/news/local/2259351>. 2567 (พฤษภาคม, 17).

ธนรัฐ แสนแก้ว. “หลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย.” จุลนิติ. (กรกฎาคม-สิงหาคม 2565) : 67.

ปกป้อง ศรีสนิท. สิทธิของปวงชนชาวไทยตามรัฐธรรมนูญ : หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์. [Online],

available URL: <https://www.the101.world/presumption-of-innocence/>. 2567 (เมษายน, 15).

ประธาน วัฒนวาณิชย์. “การปฏิรูประบบการลงโทษ แนวทางสหวิทยาการ โดยเน้นทางอาญาวิทยา.” บทบัณฑิตย์ 54, 4 (ธันวาคม 2541) : 34.

ปราโมทย์ เสริมศีลธรรม. หลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษทางอาญา. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, 2564.

เพลินดา ตันรังสรรค์. “หลักเกณฑ์การกำหนดโทษอาญาในการตรากฎหมาย,” จุลนิติ 15, (1) 2561: 75.

ศศิวิมล เสมอใจ. การบังคับใช้กฎหมายในเรื่องการออกหมายจับโดยศาล. วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2552.

สำนักข่าวไทย. ผู้ว่าฯ ตราด รับ 6 คนไทย ถูกหลอกไปทำงานแก๊งค์คอลเซ็นเตอร์ กลับภูมิลำเนา. [Online],

available URL: <https://tna.mcot.net/region-1221912>. 2567 (มีนาคม, 20).

สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, คู่มือดูแลโฆษณาบนแพลตฟอร์มดิจิทัล คู่มือโฆษณาฉ้อโกง-ผิด

กฎหมาย, [Online], available URL: <https://www.eta.or.th/th/pr-news/ETDA-DPS-fakeAd.aspx>.
2567 (เมษายน, 15).

หนังสือพิมพ์ไทยรัฐ. หลอกทำคอลเซ็นเตอร์ ซ้อมน่วมทำยอดไม่ตามเป้า งานสบายไม่มีจริง. [Online],
available URL: <https://www.thairath.co.th/scoop/interview/2657551>. 2567(มีนาคม, 20).

อารียา สุขโต. ภัยอาชญากรรมแก๊งคอลเซ็นเตอร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2565.

อภิวัฒน์ สุดสาว. การกำหนดโทษอาญา ตามบทบัญญัติมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย.
กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา, 2561.

อภิวัฒน์ สุดสาว. “การกำหนดโทษอาญาตามบทบัญญัติมาตรา 77.” จุลนิติ. (มีนาคม-เมษายน 2561). : 113.

อุทิศ สุภาพ. “ทฤษฎีวัตถุประสงค์การลงโทษทางอาญา : ร่างกฎหมายชะลอการฟ้อง.” ดุลพาห 63, 2(2559) :
120.